

PRÍLOHA č. 1

MIZPP00Q3E0E

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI

ČESKÝ KRAS

267 18 Karlštejn 85

tel./fax: 311 681 713

311 681 023

ceskras@nature.cz

Ministerstvo životního prostředí ČR
odbor posuzování vlivů na životní
prostředí a IPPC

Vršovická 65

100 10 Praha 10 - Vršovice

NAŠE ZNAČKA 01878/CK/2009

VYŘIZUJE Šimunek

V KARLŠTEJNĚ DNE 03.07.2009

SPISOVÁ ZNAČKA S/02850/CK/2007

Věc: Odborné stanovisko ke koncepci „Plán oblasti povodí Berounky“ a k SEA

Správa Chráněné krajinné oblasti Český kras (dále jen „Správa“) jako státní orgán ochrany přírody příslušný podle ustanovení § 78 odst. (1) zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vydává na podnět Ministerstva životního prostředí ČR, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC, zn. 40093/ENV/09 ze dne 8.6.2009 (Správa obdržela pod č.j. 01679/CK/2009 ze dne 11.6.2009), následující

odborné stanovisko

ke koncepci "Plán oblasti povodí Berounky" (dále jen „POP“) a k vyhodnocení jejího vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA) dle ust. § 10f odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb. v platném znění.

Správa vydala k POP pod č.j. 02850/CK/2007 ze dne 27.11.2007 stanovisko, kterým nevyloučila jeho významný vliv na evropsky významné lokality a pod č.j. 00764/CK/2008 ze dne 21.3.2008 odborné stanovisko ke zjišťovacímu řízení; v tomto odborném stanovisku jsou konkretizovány možné vlivy realizace opatření navržených v POP na systém Natura 2000 na území CHKO Český kras (t.j. na evropsky významná stanoviště a druhy), na přirozený vývoj zvláště chráněných druhů (včetně některých toků a území mimo CHKO) i některých druhů chráněných obecně a na krajinný ráz Českého krasu.

Správa v závěru svého odborného stanoviska č.j. 00764/CK/2008 doporučila k zapracování do POP následující

limity a opatření v zájmu ochrany přírody a krajiny :

(rekapitulace)

1. Koryto a břehy Berounky, Kačáku a menších toků na území CHKO Český kras mimo zastavěná území obcí a mimo stavby vodních děl ponechat v přírodě blízkém stavu včetně v procesu přirozené revitalizace vzniklých útvarů (náplavů, jeseptů, ostrůvků atd.), zásahy omezit pouze na odstraňování překážek, které by mohly závažným způsobem bránit odtoku vody při povodňových situacích nebo při ledochodu.
2. Na území CHKO Český kras v tocích Berounky, Kačáku a menších tocích vyloučit výstavbu nových vodních děl vyjmenovaných v ustanovení § 55 odst. 1 písm. a), b), d), f), g) a h) vodního zákona kromě staveb, jejichž hlavním posláním je revitalizace těchto toků, obnova kulturních a technických památek a staveb prokazatelně nezbytných k ochraně obcí, objektů k trvalému bydlení nebo komunikací, pokud nebude existovat jiné přijatelné řešení.

3. Při realizaci vodních děl, při jejich údržbě a při nezbytných zásazích v korytech či březích toků na území CHKO Český kras dbát, aby uvedené akce přispěly k jejich revitalizaci, k zachování a zvýšení biodiverzity, ke zvýšení retence vody v krajině a ke zlepšení krajinného rázu; pokud by to nebylo možné nebo účelné, pak vždy současně provést vhodná kompenzační opatření.
4. Vyloučit výstavbu nových systémů plošného odvodnění a plošných závlah zemědělských pozemků, vyhodnotit funkčnost stávajících melioračních systémů a podpořit jejich využití k revitalizaci krajiny. Podpořit akce směřující k posílení retence vody v krajině (malé vodní nádrže, mokřady, suché poldry) a opatření k neškodnému odvedení povrchových vod z pozemků (ve spojení s agrárními koncepcemi - např. travnaté průlehy, pásy, meze s protierozním účinkem).
5. Podpořit akce a činnosti k revitalizaci vodních toků včetně jejich povodí. Ve vybraných lokalitách odstranit stávající regulaci toků a renovovat původní charakter jejich břehů, obnovovat ostrůvky, odstavená slepá ramena, mlýnské náhony, bočné kanály, tůňe. Věnovat pozornost výsadbě a péči o břehové porosty, postupně nahradit nevhodné hybridní kanadské topoly původními dřevinami (zejména vrby a olšemi). Podpořit převedení stávající orné půdy v nivách a záplavových území vodních toků, zejména Berounky, na trvalé travní porosty.
6. Podpořit výstavbu nových, zvýšení kapacity a rekonstrukce stávajících nevyhovujících čistíren odpadních vod. Dbát na dostatečnou účinnost ČOV v odstraňování nutrientů, zejména dusíku a fosforu, na území CHKO Český kras a v přilehlých horních partiích povodí malých toků mimo CHKO. Emise N a P řešit rovněž u zařízení určených pro obce s méně než 2000 EO.
7. Z hlediska zájmů chráněných zákonem je zcela nepřijatelné zesplavnění Berounky v úseku od ústí po obec Hýskov (ř.km 37), které by představovalo úplnou likvidaci přírodě se postupně přibližujícího charakteru tohoto toku a všech evropsky významných stanovišť, evropsky významných a zvláště chráněných druhů a jejich biotopů a naprostou degradaci krajinného rázu Českého krasu.

Vyhodnocení a připomínky k návrhu POP :

Předložený návrh POP již obsahuje vedle řady opatření obecného charakteru rovněž rámcové návrhy konkrétních akcí a činností. V následující pasáži je provedeno jejich porovnání se Správou doporučenými limity a opatřeními dle odborného stanoviska č.j. 00764/CK/2008 a vyhodnocení ve vztahu k zájmům ochrany přírody na území CHKO Český kras. Pozornost bude věnována rovněž vybraným opatřením obecného charakteru.

Ad 1. :

- A) V tabulce BE D.3 „Protierozní úpravy na tocích“, ID úpravy 9 – Bubovický potok je v POP uvažováno o zřízení kamenných stupňů, pobřežních zídek a dlážděné kynety v délce 0,988 km bez bližšího určení. Toto opatření má být realizováno za účelem ochrany před hloubkovou a boční erozí a k zachytávání splavenin, obojí v kombinaci s protipovodňovou ochranou. Uvedený návrh **není v souladu se zájmy ochrany přírody a krajiny**. Velmi významná a v POP nijak nezohledněná je v tomto případě skutečnost, že pod obcí Bubovice vtéká potok do nejcennějších prostor NPR Karlštejn včetně známých Bubovických vodopádů, na území EVL CZ0214017 „Karlštejn –Koda“ a stejnojmenného nadregionálního biocentra.

Správa doporučuje :

- a) návrh ID úpravy 9 – Bubovický potok zcela přepracovat do formy revitalizačního opatření;
- b) zpracovat do POP návrhy obsažené v revitalizační studii Bubovického potoka z r. 1999 zpracované na podnět MŽP ČR, kde je uvažováno zejména o obnovení malé vodní nádrže na vtoku uvedeného potoka na území NPR Karlštejn, o zřízení dvou suchých poldrů se zůstatkovou retencí a o obnově mokřadů;
- c) opatření doplnit o protierozní ochranu povodí navrženou ve výše uvedené studii.

- B) V tabulce BE D.3 „Protierozní úpravy na tocích“, ID úpravy 10 – Karlický potok, jsou v POP zmíněny úpravy v délce 3,6 km bez bližší věcné a místní specifikace (pravděpodobně se má jednat o úsek toku mezi Dolním Roblínem a Karlíkem, viz poznámka „Studený“, což je pomístní název této lokality). Správa je toho názoru, že *Karlický potok by měl být revitalizován jako celek*, viz připomínka k opatření BE 110026, bod Ad 5.: D).
- C) Ostatní v POP uvažované zásahy do koryta a břehů Berounky a dalších toků na území CHKO Český kras jsou hodnoceny v níže uvedených bodech.

Ad 2. :

- A) Pod BE200067 je v POP uvažováno opatření „Protipovodňová ochrana obce Hlásná Třebaň“, které má být realizováno výstavbou zemní hráze na levém břehu Berounky v místech mírné terénní deprese při ústí bývalého ramene o délce cca 200 m a výšce po úroveň stávající místní komunikace. Účelem je zvýšení úrovně protipovodňové ochrany ze stávajícího stavu $< Q_5$ na návrhový Q_{30} a snížení počtu ohrožených obyvatel ze 103 na 30. *Správa doporučuje* toto opatření a podmínky pro jeho případnou realizaci (zejména z hlediska ochrany krajinného rázu) již ve fázi přípravy projektové dokumentace *konzultovat s orgány ochrany přírody*. Správa dále upozorňuje, že vybudování výše popsané hráze může vést ke zvýšení ohrožení zejména chatové osady na pravém břehu Berounky před nádražím v Zadní Třebani. V tomto prostoru není možné z důvodů ochrany přirozeného vývoje kriticky ohrožené užovky podplamaté (*Natrix tessellata*) připustit vznik překážky pro její volnou migraci mezi tokem jejím zimovištěm na úbočí vrchu Voškov, t.j. včetně protipovodňové hráze.
- B) Pod BE110015 je v POP uvažováno opatření „Ekologická povodňová berma Srbsko“ (ř.km. 28,6 – 29,1) v místě stávající louky na pravém břehu pod obcí, jehož cílem má být zejména zlepšení povodňových průtokových poměrů v obci Srbsko zvětšením průtočného průřezu na dolním okraji obce, a to ve spojení se zlepšením ekologického stavu řeky a vzhledu břehu. V rámci opatření je plánováno snížení terénu pravobřežní nivy, vytvoření nízko položené povodňové bermy s přírodě blízkým povrchem, rozvolnění linie pravého břehu řeky, odstranění opevnění, vytvarování břehu do mírnějších a proměnlivých sklonů a založení nových, přírodě blízkých břehových a doprovodných porostů. Správa pokládá navržené opatření za *prospěšné* (zejména pro očekávaný revitalizační efekt) a *doporučuje jeho konzultaci s orgány ochrany přírody* již v etapě přípravy projektové dokumentace. Současně však Správa upozorňuje, že vybraná lokalita je součástí 1. zóny odstupňované ochrany přírody, což vedle nezbytnosti povolení potřebné výjimky vlády dle ust. § 43 zákona 114/1992 Sb. vyžaduje zejména uplatnění zásady předběžné opatrnosti při případě a realizaci celé akce.
- C) Pod BE200002 je v POP uvažováno opatření „Protipovodňová ochrana města Beroun“ s cílem zvýšení úrovně ochrany ze stávající Q_5 na návrhovou Q_{100} za účelem ochrany zejména historického jádra města, počet ohrožených obyvatel (774) se však nesníží. Protipovodňová ochrana byla navržena pomocí trvalých betonových zdí a zídek v kombinaci s mobilními prvky. Zamezení průsaků je provedeno pomocí těsnící clony. Výška ochrany je rovna hladině povodně Q_{100} s převýšením 30 cm. V lokalitě Pražské předměstí a areálu zimního stadionu je navržena individuální ochrana objektů. Dotčené území se nachází mimo CHKO Český kras v ochranném pásmu oblasti. Správa závazným stanoviskem pod č.j. 01739/CK/2008 ze dne 1.7.2008 vydala souhlas s umístěním stejnojmenné stavby, která se v současnosti nachází ve stadiu projektové přípravy ke stavebnímu povolení.
- D) Další obdobné akce, uvažované v POP (např. BE200065 „Protipovodňová ochrana města Černošice, BE200066 „Protipovodňová ochrana obce Dobříchovice“ a další) mají být realizovány mimo území CHKO Český kras a mimo ochranné pásmo oblasti.
- E) Pro plánovací období POP není na vodních tocích na území CHKO Český kras kromě výše nebo níže uvedených uvažováno s výstavbou dalších vodních děl vyjmenovaných v ust. § 55 odst. 1 písm. a), b), d), f), g) a h) vodního zákona (přehrad, jezů, hrází, vodních elektráren, odkališť apod.).

Ad 3. :

Naplnění požadavků uvedených pod tímto bodem je vyhodnoceno v rámci bodů ostatních.

Ad 4. :

Požadavky uvedené pod tímto bodem jsou do POP zapracovány výlučně formou obecných opatření bez bližší konkretizace.

Ad 5. :

- A) Pod BE110013 je v POP uvažováno opatření „Revitalizace toku a nivy Berounky pod Berounem“ (ř.km 33,0 – 34,3) s cílem zlepšit ekologický stav toku a nivy, podpořit protipovodňovou ochranu Berouna omezením zpětných vzdutí a provést krajinářskou kultivaci turisticky exponovaného vstupu do CHKO Český kras. Navrženo je zde rozšíření a rozvolnění řečiště s případnou obnovou paralelního ramene, přírodě blízké tvarování břehů, podpora zatravnění nivy a výsadba porostů původních dřevin. V blízké budoucnosti se jako reálná jeví zejména náhrada nepůvodních hybridních topolů vhodnými druhy dřevin. Podél břehů se zde nacházejí z hlediska ochrany zejména zvláště chráněných druhů obojživelníků a ptáků zajímavé náplavy s tůňmi a s dřevinnou vegetací (ponejvíce vrby), rozvolnění břehů je zde proto vhodné nechat proběhnout přirozeně působením velkých vod. Výstavba paralelního ramene není prozatím reálná, protože pozemky v nivě jsou využívány jako vysoce bonitní orná půda.
- B) Pod BE110014 je v POP uvažováno opatření „Částečná revitalizace Berounky Tetín – revitalizace pravého břehu řeky a příbřeží“ (ř.km 30,6 – 33,0) s cílem zlepšit ekologický stav řeky a vzhled břehu. Navrženo je zde rozvolnění pravého břehu, odstranění opevnění, vytvarování břehu v mírnějších a proměnlivých sklonech a založení přírodě blízkých břehových porostů. V lokalitě byla provedena Správou některá opatření z Programu péče o krajinu (stabilizace tůní vzniklých ve výmolech po povodni r. 2002, výsadba moředních druhů dřevin a zatravnění povodní devastované plochy orné půdy). Výmol v místech původního koryta řeky, které zde bylo přeloženo při úpravách toku v letech 1909 – 1910, postupně zarůstá náletovými dřevinami. Uvažovat zde lze zejména o postupné náhradě hybridních topolů vhodnějšími dřevinami. Rozvolnění navigace a zmírnění sklonu břehů bude lépe nechat proběhnout přirozenou cestou. V korytě a na pravém břehu řeky se na úrovni této lokality nacházejí četné štěrkové a bahnité *náplavy, jesepy a ostrůvky* (naturová stanoviště kódů 3240 a 3270 dle Přílohy 1. Směrnice Rady Evropy č. 92/43/EHS o stanovištích) s náletem vrb, které je třeba v *maximální možné míře chránit*.
- C) Revitalizace malých toků jsou navrženy takřka výhradně jako liniové (omezené zpravidla na travnaté pásy podél toků, zásahy v korytech a výsadby břehových dřevin), což se jeví jen jako dílčí opatření, které samo o sobě (t.j. bez dalších opatření) nemůže zcela naplnit cíle, které jsou pro většinu opatření v POP stanoveny (t.j. zlepšení ekologického stavu vodního toku a nivy, zadržení vody v krajině a stabilizace průtokových poměrů).
- Správa doporučuje :*
- a) doplňovat liniové revitalizace o zřizování vhodných prvků pro retenci vody v nivách malých toků , v postranních údolnicích přítoků a v drahách soustředěného odtoku (malé vodní nádrže, poldry se zůstatkovou retencí, tůně, postranní a slepá ramena, meandry, ostrůvky apod.);
 - b) spojovat revitalizaci malých toků s dalšími opatřeními v povodí, zaměřenými zejména na ochranu před vodní erozí půdy a před kontaminací vody z bodových a plošných zdrojů.
- D) Opatření BE110010 „Revitalizace Bělečského potoka“ (ř.km 2,5 – 6,0, od Měňan po Běleč) a BE110011 „Revitalizace Bělečského potoka od Korna – bezejmenný přítok“ (ř.km 0,0 – 2,9) jsou navržena za účelem zlepšení ekologického stavu obou toků a údolních niv, zadržení vody v krajině, zpomalení odtoku a posílení protipovodňové ochrany níže ležících sídel. Uvažována je liniová revitalizace, rehabilitace potočních pásů přírodě blízkého charakteru, tvorba tůní v korytě, podpora zatravnění ploch v nivě, rekonstrukce břehových a doprovodných porostů spojená s náhradou nepůvodních hybridních topolů. Obě opatření jsou v souladu se záměry Správy a s plánem péče o CHKO (s dosavadním i s připravovaným). Správa zde již provedla v letech 1999

až 2003 ve dvou lokalitách (nad osadou Dolní Vlence a nad obcí Běleč) vlastní revitalizační opatření (zřízení umělých mokřadů, tůní, slepých ramen a výsadby mokřadních dřevin).

Správa doporučuje :

- a) doplnit záměr o obnovu dvou malých vodních nádrží mezi osadou Dolní Vlence a Bělčí nebo zde zřídit systémy tůní a mokřadů;
 - b) navrhované opatření doplnit zejména o protierozní ochranu povodí podle studie, kterou v r. 2000 vypracovala AOPK ČR.
- E) Opatření BE110026 „Revitalizace Karlického potoka - horní část po Dolní Roblín“ (ř.km 5,3 – 9,7) zčásti mimo CHKO) a BE110027 „Revitalizace Karlického potoka – dolní část od Karlíka po Dobřichovice“ (ř.km 0,0 – 2,4, celé mimo CHKO) jsou navržena za účelem zlepšení ekologického stavu vodního toku a nivy, zadržení vody v krajině a stabilizace průtokových poměrů. Revitalizace je uvažována jako liniová, provedena má být rehabilitace potočního pásu přírodě blízkého charakteru, podpora zatravnění ploch v nivě, rekonstrukce břehových a doprovodných porostů. V nejspodnější části toku (mimo CHKO) má být realizována částečná intravilánová revitalizace. Karlický potok protéká pod osadou Dolní Roblín územími 1. zóny odstupňované ochrany přírody a evropsky významné lokality EVL CZ0214002 „Karlické údolí“. Tok zde byl na více místech nevhodně upraven (pravděpodobně nepovoleně místními chataři), nalézají se však zde rovněž prostory vhodné pro plošnou revitalizační činnost.

Správa doporučuje :

- a) zahrnout do revitalizačních opatření rovněž úsek toku mezi osadou Dolní Roblín a obcí Karlík, a to náhradou za zde zamýšlené úpravy koryta (viz ID úpravy 10 – Karlický potok);
 - b) v rámci revitalizace provést obnovu některých z původních malých vodních nádrží (na území CHKO Český kras se na Karlickém potoce nacházejí celkem 4) nebo tyto prostory využít ke zřízení poldrů pro zachycení velkých vod se zůstatkovou retencí a tůněmi;
 - c) opatření doplnit o systém protierozní ochrany zejména horních partií povodí.
- F) Opatření BE110028 „Revitalizace Švarcavy pod rybník pod Roblínem“ (ř.km 4,8 – 8,5) je navrženo za účelem zlepšení ekologického stavu vodního toku a údolnice a zadržení vody v krajině spojené s částečnou stabilizací průtoků v dolní části toku na území CHKO Český kras. I v tomto případě je uvažována liniová revitalizace s obnovou příbřežního přírodě blízkého pásu, s podporou zatravnění údolní nivy a s výsadbami vhodných původních druhů stromových a keřových dřevin. Záměr je v daném případě v souladu s představami Správy, které jsou vyjádřeny ve stávajícím i nově připravovaném plánu péče o CHKO Český kras a zejména ve Studii revitalizace Švarcavy, která byla zpracována na podnět MŽP ČR v r. 1998.

Správa doporučuje :

- a) zahrnout do záměru rekonstrukci a revitalizaci rybníka „Majorák“ pod obcí Roblín a (již mimo výše uvedený úsek toku) také bývalé akumulací nádrže u Mejšťříkova mlýna v osadě Solopisky (k.ú. Třebotov);
 - b) zřízení systému mokřadů a tůní pod Kulivou horou u Solopisk;
 - c) navrhované opatření doplnit o zejména protierozní ochranu povodí podle studie, kterou v r. 2000 vypracovala AOPK ČR.
- G) Opatření BE110029 „Revitalizace Radotínského potoka Nučice – Chýnec“ (ř.km 10,4 – 16,8) je navrženo za účelem zlepšení ekologického stavu vodního toku a údolní nivy a zadržení vody v krajině spojené se stabilizací průtoků v dolní části toku na území CHKO Český kras. Navržena je liniová revitalizace s rehabilitací potočního pásu přírodě blízkého charakteru, podpora zatravnění ploch v nivě, výsadby břehových a doprovodných porostů a částečná intravilánová revitalizace v obci Chýnec. Předmětný úsek toku se nalézá mimo území CHKO a končí na hranici oblasti.

Význam výše uvedeného opatření pro ochranu přírody na území CHKO Český kras plyne z následujících skutečností :

- pod předmětným úsekem protéká potok územími Přírodní rezervace Karlické údolí, stejnojmenné evropsky významnou lokality EVL CZ0114001 a T. zóny odstupňované ochrany přírody CHKO Český kras;
- v toku a v údolní nivě se nalézají biotopy zvláště chráněných a naturových druhů živočichů, z nichž je třeba zmínit kriticky ohroženého raka kamenáče (*Austropotamobius torrentium* – kód 1093, prioritní druh) a ohrožené vranky obecné (*Cottus gobio*, kód 1163);
- tok a údolnice Radotínského potoka jsou osou regionálního biokoridoru RK 1187.

Správa doporučuje :

- a) již v POP upozornit investora revitalizace na povinnost zajistit ochranu raka kamenáče a vranky obecné před nepříznivými důsledky stavební činnosti na horním toku Radotínského potoka, zejména na potřebu zabránit zákalu vody nad míro stanovenou odborným orgánem ochrany přírody;
 - b) navrhované opatření doplnit o protierozní ochranu horních a středních partií povodí Radotínského potoka;
 - c) návrh doplnit o eliminaci starých ekologických zátěží; příkladem je významný zdroj znečištění a zákalu vody, kterým jsou odkaliště pod stávající ČOV podél původního koryta potoka mezi Rudnou a Nučicemi.
- H) Opatření BE110016 „Zprostupnění jezu Karlštejn, ř.km 24,200 – migrační zprostupnění jezu“ má být provedeno na území CHKO Český kras, kde se nachází vzdouvací objekt a celá zdrž. Spolu s akcemi BE110017 „Zprostupnění jezu Zadní Třeboň, ř.km 21,638“ (vzdouvací objekt mimo CHKO, kam však zasahuje větší část jezové zdrže) a BE110039 „Zprostupnění jezu Beroun, ř.km 35,4“ (mimo CHKO v ochranném pásmu oblasti) se jedná o opatření proti fragmentaci Berounky v CHKO Český kras, která je zároveň nadregionálním biokoridorem a význačným biotopem řady druhů živočichů včetně zvláště chráněných. V POP zatím není specifikován způsob řešení. U jezu v Berouně je v rámci výstavby obnovy malé vodní elektrárny budován rybí přechod.

Ad 6. :

- A) Opatření BE100025 „Beroun - rekonstrukce a výstavba kanalizace, intenzifikace ČOV“ se zásadně dotýká zejména kvality vody v toku Berounky na území CHKO Český kras. Objekt ČOV Beroun se nachází na území CHKO Český kras, zatímco převážná většina kanalizační sítě aglomerace Berouna a Králova Dvora se nachází již mimo území oblastí, zčásti však v jejím ochranném pásmu. Cílem dostavby kanalizace je zejména napojení menších obcí a městských částí náležejících k aglomeraci. Intenzifikace ČOV Beroun o stávající kapacitě 22.000 EO s výhledem až do 35.000 EO bude spojena s automatizací jejího provozu. Zamýšlena je obměna keramických provzdušňovacích elementů za membránové, dále zřízení technologie střídání kyslíkových režimů za účelem odstraňování dusíku z předčištěných vod a instalace zařízení pro dávkování methanolu na úpravu poměru C/N, vše do roku 2010. Technologie odstraňování fosforu (dávkovače Fe^{3+}) je již provozována. Z pohledu ochrany přírody se v daném případě jedná o záměr vysoce přínosný.
- B) Opatření BE100030 „Rudná – dostavba kanalizace“ bude celé realizováno mimo území CHKO, jeho dopady na zájmy chráněné v toku Radotínského potoka budou minimální. O nezbytnosti odstranění starých kališť pod stávající ČOV Rudná je zmínka v bodě Ad 5.: G), písmeno c).

- C) Realizaci opatření BE100062 „Loděnice – dostavba kanalizace, ČOV“ (Loděnický potok neboli Kačák, ř.km 8,2) pokládá Správa za vysoce prioritní, protože nepříznivé dopady komunálního znečištění zejména fosforem z obcí Loděnice a Chrustenice se v současnosti projevují eutrofičnými jevy na jinak přírodě blízkém toku, který protéká NPR Karlštejn, EVL CZ0214017 „Karlštejn –Koda“, stejnojmenným nadregionálním biocentrem (potok sám je lokálním biokoridorem), 1. a 2. zónou odstupňované ochrany přírody a významnými biotopy zvláště chráněných druhů živočichů včetně naturových (vranka obecná). Podle výpočtů Správy z obou uvedených obcí pochází až 30 % zátěže tímto polutantem.
- D) Opatření BE100063 „Vráž – výstavba kanalizace“ bude z větší části realizováno mimo území CHKO. Větší část zastavěného území obce Vráž náleží do povodí Loděnického potoka. Správa v daném případě *postrádá v POP bližší specifikaci nakládání s odpadními vodami*.
- E) Opatření BE100096 „Drobní znečišťovatelé a menší obce do 2000 obyvatel – bodové a difúzní zdroje znečištění“ je navrženo výlučně v obecné rovině. Na území CHKO Český kras je tato problematika řešena na poměrně dobré úrovni postupným zřizováním, rozšiřováním (resp. intenzifikací) kanalizací a menších obecních nebo domovních ČOV. V současnosti je nebo v dohledné budoucnosti bude uvedeným způsobem zajištěna ochrana jakosti vod na všech malých tocích protékajících maloplošnými zvláště chráněnými územími, evropsky významnými lokalitami a biotopy zvláště chráněných druhů.

V obecné rovině *Správa doporučuje* :

- zaměřit se ve spolupráci s orgány ochrany přírody na ochranu malých vodních toků, nádrží a mokřadů před znečištěním z malých obcí, mají-li tyto toky zvláštní význam pro ochranu přírody, zejména pokud protékají maloplošnými zvláště chráněnými územími či evropsky významnými lokalitami nebo nacházejí-li se na nich biotopy zvláště chráněných druhů;
- pořádit a do POP zapracovat přehled lokalit charakterizovaných v předchozím bodě včetně rámcových návrhů konkrétních řešení;
- do POP zapracovat požadavek, aby v případech charakterizovaných v bodě a) byly na podkladě odborných návrhů orgánů ochrany přírody stanovovány pro provoz ČOV do 500 EO a od 500 do 2000 EO vedle emisních standardů dle přílohy 1 tabulky 1a nařízení vlády č. 61/2003 Sb. v platném znění také *emisní standardy pro ukazatele $N-NH_4$ (u ČOV do 500 EO), N_{celk} a P_{celk}* .

Ad 7. :

Zesplavnění Berounky v úseku od ústí do ř.km 37 (viz zákon č. 114/1995 Sb. v platném znění) není v POP na příští plánovací uvažováno ani řešeno.

Další připomínky :

- V kapitole C4_07 chybí ve výčtu starých ekologických zátěží a opatření k eliminaci jejich nepříznivého vlivu na povrchové a podzemní vody bývalá skládka komunálního odpadu v k.ú. Beroun v lokalitě zvané Židovská rokle u osady Lištice. Skládka o plošném rozsahu cca 4 ha se nachází parcelách č. 730/1, 732/2, 735/1, 735/6, 735/7 a 732/1 k.ú. Beroun, objem uložených odpadů činí 300 – 400 tisíc m³. Složení odpadu není Správě známo, nelze vyloučit, že zde byl uložen vedle netříděného komunálního odpadu i odpad průmyslový včetně nebezpečného odpadu. Skládka byla provozována Městem Beroun od konce 70. let, činnost zde byla ukončena v polovině 90. let minulého století. Skládka je nyní svrhu překryta zeminou, jinak zde neproběhly žádné další rekultivační práce. Ze skládky vytéká malá bezejmenná vodoteč, která je po dalších 300 m zaústěna přímo do Berounky, kam tak mohou nekontrolovaně pronikat nebezpečné polutanty.

- II. V mapě D.26 – Mapa ÚSES chybí zakres regionálního biokoridoru RK 1185, 1186 a 1187 „Radotínský potok“.
- III. Kapitola B.1.1.2 „Plošné zemědělské znečištění“ a návazná opatření BE100091-95,98,99 se zabývají hlavními rizikovými látkami z plošných zdrojů (zejména zemědělství), kterými jsou pesticidy, dusík a dusičnany, fosfor, sírany a chloridy. V případě pesticidů (BE100091) jsou v POP zpracovány opatření vesměs obecného charakteru, u síranů (BE100098) a chloridů (BE100099) je navrženo zadání a vypracování podkladových studií o původu těchto látek, další opatření mají být přijata až na základě výsledků těchto studií.
- IV. Šířeji se kapitola B.1.1.2. POP a následná opatření zabývají problematikou dusičnanů (viz BE100092) a celkového dusíku (viz BE100093), která byla vypracována především na základě platné legislativy (vymezení zranitelných oblastí viz ust. § 33 zákona 254/2001 Sb. - vodního zákona a návazného Nařízení vlády č. 103/2003 Sb. v platném znění, zejména dle jeho novely č. 219/2007 Sb., nitrátová směrnice, zásady správné zemědělské praxe, akční programy) s využitím prostorové GIS analýzy (geografická vrstva CORINE Land Cover, verze 2000). Metoda stanovení bilance dusíku na zemědělské půdě popsána v kapitole B.1.1.2. se ve světle stávajících poznatků jeví jako ne zcela správná, a to zejména z následujících důvodů:
- zcela byla pominuta významná vstupní bilanční položka dusíku ve formě fixace vzdušného N_2 , a to jak fixace symbiotická (zejména u jetelovin), tak fixace volně žijícími mikroorganismy, které mohou v součtu dosáhnout i hodnoty přes $50 \text{ kg} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$;
 - atmosférická depozice dusíku mokrá i suchá je vstupní bilanční položka, se kterou je třeba počítat přímo v bilanci, nikoliv samostatně mimo ni, jak je uvedeno v metodice bilancování použité pro účely POP);
 - plynné ztráty dusíku ze zemědělské půdy (vedle v POP uvedené denitrifikace existují i další formy, zejména volatilizace plynného NH_3) jsou v polních podmínkách v současnosti neměřitelné, velmi variabilní (závisí zejména na půdním druhu, pěstované plodině, teplotě, vlhkosti a zpracování půdy; málo je například známo, že plynné ztráty dusíku, které jsou převážně důsledkem anaerobních biologických procesů, paradoxně dosahují nejvyšších hodnot v aerobních podmínkách) a v rámci bilance se přenášejí do bilančního přebytku; odečet plynných ztrát dusíku proto není možné provést jinak než paušálními odhady, což může být příčinou velkých výsledných chyb;
 - **vyplavování dusíku** (převážně ve formě dusičnanů) ze zemědělské půdy je nezbytné **určit na základě měřitelných příznaků** (především vhodně metodicky zpracovaných hydrologických údajů a dat o kvalitě povrchových i podzemních vod), t.j. **zcela nezávisle na ostatních bilančních položkách**, stanovení ztrát N vyplavováním jako bilančního přebytku, jak tomu bylo učiněno v POP, je v důsledku chyb, jejichž příčiny jsou rozebrány v předchozích a v následných bodech, velmi pochybné a od skutečnosti se může lišit o desítky i stovky procent;
 - pro získání nezkreslené představy o vyplavování dusíku je nezbytné podrobnější třídění dat podle jednotlivých vodních útvarů nebo povodí, nikoliv v POP použité příliš hrubé a rozvodí vodních útvarů zcela nerespektující třídění podle okresů;
 - v POP byly využity údaje z r. 1999, což se z hlediska velké meziročníkové variability meteorologických činitelů, zastoupení pěstovaných plodin, hospodářských výnosů i ukazatelů jakosti vod jako nedostačující, nezbytné je provést tato hodnocení v déle trvajícím časovém období (alespoň 5 let) a s využitím nejnovějších dostupných podkladů;
 - výsledné hodnocení v POP je rovněž zatíženo důsledky jednostranného a zjednodušeného přístupu k hodnocení podkladových dat (GIS analýza je jen jednou z možných pomůcek, existuje řada dalších postupů na získání zajímavých a prakticky využitelných informací ze zpracovávaných údajů);
 - ztráty dusíku vyplavováním jsou jen jednou z dílčích charakteristik, kterou je nezbytné hodnotit nikoliv pouze separátně, jak je tomu v návrhu POP, ale v širších souvislostech celkového koloběhu tohoto prvku v přírodě a v krajině;

- ztráty dusíku vyplavováním jsou poměrně hrubý ukazatel, který sám nic přímo neříká nic o kvalitě vody, která závisí ještě na dalších činitelích, z nichž nejdůležitější jsou množství vody (vodnost území), rozložení srážek a odtoků a také změny kvality vody v čase (např. samočištěním);
 - nad rámec vlastního POP je třeba se zmínit o tom, že samotná zákonem stanovená kategorie „zranitelná oblast“ je z obsahového hlediska problematická, která ani zdaleka neodpovídá zákonitostem chování dusíku v půdě, vodě a krajině, nejedná se tudíž o stabilní charakteristiku určitého území či lokality; vedle řady dalších poznatků o tom svědčí také například změny ve vymezení zranitelných oblastí, ke kterým bylo třeba přikročit po uplynutí předchozího čtyřletého období (viz kapitola C.2.3.3.2. „Hodnocení stavu zranitelných oblastí“).
- V. Vlastní *návrhy opatření BE100092 a BE100093* jsou zpracovány v *obecné rovině* formou odkazů na zákon o hnojivech (č. 274/1998 Sb.), navazující prováděcí předpis (vyhláška MZe č. 278/1998 Sb.), agroenvironmentální programy (naposledy viz nařízení vlády č. 97/2007 Sb.), nitrátovou směrnicí (91/676/EHS) implementovanou do Zásad správné zemědělské praxe a akčních programů (pro zemědělské subjekty hospodařící ve zranitelných oblastech jsou povinné). Dále je doporučeno širší využití v praxi již dříve využívaných metod bilance živin, anorganických rozborů rostlin (AAR) a půdních rozborů (metoda N_{min}) a retardace vody ve stávajících drenážních systémech. Bližší rozpracování a konkretizace opatření (např. pro hydrologicky, půdně a klimaticky odlišné části oblasti povodí Berounky) nejsou provedeny, v POP je předpokládáno, že naplnění těchto opatření samo o sobě automaticky povede ke zlepšení kvality vody, což ani zdaleka nemusí být pravda.
- VI. Problematika vyplavování fosforu z plošných zdrojů je v POP správně spojena s ochranou proti půdní erozi (viz BE100095), tomu odpovídají obecně navržená opatření (technická, agrotechnická, organizační). Za problematické lze pokládat zařazení technického opatření terasování, které je jednak vzhledem ke svému efektu často neúměrně nákladné a stavebně rizikové, jednak často vede k narušení krajinného rázu a dalších funkcí krajiny. Daleko vhodnější je svažité pozemky nad 15 % obdělávat jako travní porosty nebo zalesnit.
- Správa doporučuje :***
- Z výše uvedených důvodů opatření terasování z POP vyřadit.
- VII. V kapitole XVI.:C.4.14 SEA zmíněné nebezpečí zhoršování kvality podzemní vody v důsledku vsakování v průlezech, zasakovacích páslech a terasách v důsledku vsaku povrchové vody se zvýšeným obsahem dusíku, fosforu, pesticidů a těžkých kovů je ve skutečnosti ve srovnání s jinými příčinami kontaminace podzemních vod zcela zanedbatelné; po povrchu stékající původem dešťové vody tyto látky zpravidla obsahují jen v malých koncentracích, na povrchu půdy i v profilu travních porostů (obvyklý pokryv průlehy a zasakovacích pásů) se ve významném množství nevyskytují a navíc se při zásaku, který probíhá téměř výhradně gravitačními póry, jen velmi málo rozpouštějí.
- VIII. V návrhu POP není ani zmínka o procesu samočištění toků, chybí nejen kvalitativní a kvantitativní charakteristika, ale zejména opatření na jeho podporu, respektive není hodnocen vztah samočištěcí schopnosti toků a jednotlivých navržených opatření.

Závěr :

Předložený návrh POP a hodnocení jeho vlivu na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA) byly zpracovány na úrovni legislativou a správními orgány v současnosti vyžadovaného standardu, který však v některých problémových okruzích vedl k postupům podle zaběhnutých šablon bez systémového a kreativního přístupu k řešení. Tímto nedostatkem trpí zejména hodnocení a následné koncepce v rámci problematik plošného znečištění a revitalizací malých vodních toků.

Stanovení ztrát vyplavování dusíku jako bilančního přebytku (t.j. odečtem odběru uvedeného prvku sklizněmi a ztrát denitrifikací) se Správě jeví jako metodicky ne právě šťastný postup, a to zejména proto, že plynné ztráty dusíku nelze v reálných podmínkách stanovit, což vede zpracovatele k odečtu paušálně (a obvykle značně nepřesně) odhadnutých hodnot. Ztráty vyplavením mají, na rozdíl od plyných ztrát, své měřitelné příznaky, Správa proto doporučuje jejich objektivní a na ostatních bilančních položkách nezávislé stanovení, na základě kterého pak provádět další úvahy a hodnocení a vytvářet návrhy opatření v zemědělství. Další doporučení jsou uvedena pod body IV. a V. výše.

Samotné liniové revitalizace malých vodních toků nejsou dostatečně účinným opatřením pro naplnění dvou z hlavních cílů revitalizačních opatření, kterými jsou zadržování vody v krajině a stabilizace průtokových poměrů. Správa proto doporučuje systémové řešení celé problematiky na principu komplexních revitalizací malých vodních toků, které v sobě zahrnují vedle opatření na vlastních vodních tocích a v jejich nivách také zřizování prvků pro retenci vody v krajině, protierozní ochranu a v neposlední řadě též ochranu proti plošnému znečištění.

Předložené hodnocení vlivu POP na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA) je zpracováno převážně na obecné úrovni. Konkrétních připomínek k posuzované koncepci a doporučení k jejím úpravám a doplněním obsahuje SEA poskrovnu. Naopak možná až příliš velký prostor je zde věnován charakteristice přírodních podmínek zájmového území (t.j. oblasti povodí Berounky). Některé pasáže se dokonce doslovně objevují na více místech nebo víceméně opakují to, co je již uvedeno v POP.

Z užšího pohledu území CHKO Český kras se navržený POP po porovnání s limity a opatřeními navrženými Správou v odborném stanovisku č.j. 00764/CK/2008 (jejich rekapitulace viz výše pod body 1. až 7.) jeví jako přijatelný, bude – li do něj zpracován nebo jinou vhodnou formou naplněn obsah výše uvedených připomínek Správy k jednotlivým opatřením.

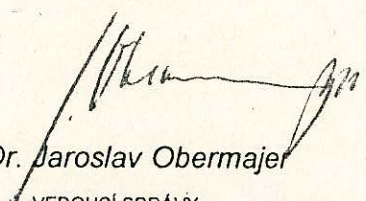
Správa se aktivně účastní a nadále se bude nejen administrativně, ale též odborně podílet na přípravě konkrétních záměrů, studií a projektů, které budou připravovány a realizovány na území CHKO. Na tomto místě je však třeba konstatovat, že na škodu celého předloženého POP i hodnocení SEA je nedostatečná (respektive mimo zákonem předepsaný procesní postup žádná) spolupráce zpracovatelů obou dokumentů se Správou. Lze jen vyjádřit přesvědčení, že tomu bude v příštím plánovacím období jinak.

Zpracovateli tohoto odborného stanoviska je jasné, že některé zde uvedené obecnější připomínky a doporučení (zejména od body IV. a V.) nebude již reálné v plné šíři do stávajícího návrhu POP, případně do hodnocení SEA, zpracovat. Bude však možné jich využít pro práci na dokumentech pro plánovací období následná.

Upozornění :

Toto odborné stanovisko nenahrazuje rozhodnutí a závazná stanoviska orgánů ochrany přírody podle ust. § 44 odst. 1 a 3, § 37 odst. 2, § 12 odst. 2, § 56 a dalších ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění ani výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných území podle ust. § 43 zákona.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Správa CHKO Český kras
267 18 Karlštejn I/85
-1-

RNDr. Jaroslav Obermajer
VEDOUcí SPRÁVY

Příloha č. 2

MIZPP00Q2HVV

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
organizační složka státu

55184

09

410

Nuselská 39
140 00 Praha 4
tel.: 241 082 219
fax: 241 082 999
aopkcr@nature.cz

Ministerstvo životního prostředí
Vážená paní
Ing. Jaroslava Honová
ředitelka odboru posuzování
vlivů na životní prostředí a IPPC
Vršovická 65

100 10 Praha 10

NAŠE ZNAČKA 06973/SOPK/09

VYŘIZUJE JUST, KOSEJK

V PRAZE DNE 16. ČERVENCE. 2009

Věc: Vyjádření AOPK ČR k návrhu koncepce „Plán oblasti povodí Berounky

Vážená paní ředitelko,

v příloze Vám zasíláme vyjádření AOPK ČR k návrhu koncepce „Plán oblasti povodí Berounky“.

S pozdravem

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

140 00 Praha 4

-14-

43.
Ing. Pavel Pešout
NÁMĚSTEK ŘEDITELE

Příloha: Vyjádření AOPK ČR k návrhu koncepce „Plán oblasti povodí Berounky“.

Na vědomí: Ministerstvo životního prostředí, Vážená paní RNDr. Alena Vopálková,
ředitelka odboru zvláště chráněných částí přírody, Vršovická 65, 100 10 Praha 10.

Vyždření AOPK ČR k POP Berounky

1.

POP předkládá soubory jednotlivých revitalizačních opatření, jejichž prioritnost je odvozována především od proveditelnosti. Celkové cíle v oblasti péče o morfologický stav vodních toků nejsou definovány.

Pokusem o vymezení celkových cílů péče o morfologický stav vodních toků v dané území bylo první zpracování návrhů revitalizačních opatření, které předložila AOPK ČR, středisko Praha, v roce 2006 – nejširší zásobníky návrhů revitalizačních opatření. Tyto návrhy měly charakter celkové inventury potřeb revitalizačních opatření. Z těchto podkladů AOPK ČR do zpracování POP (1. období) pronikly pouze fragmenty. Návrhy pro síť drobných vodních toků nepronikly vůbec. Jiný pokus o definici celkových cílů v oblasti péče o morfologický stav vodních toků zatím nebyl v POP učiněn. Pro 1. období jsou předkládány fragmentovité, nesouvislé návrhy opatření. Se sledováním nějakých rámcových cílů nemají tyto návrhy mnoho společného, jde převážně o návrhy opatření, jejichž proveditelnost je relativně nejsnáze dosažitelná nebo která by z různých důvodů musela být prováděna tak jako tak (problémy tzv. zanedbané údržby vodních toků, skrývané za revitalizační opatření).

2.

Cíle, resp. jednotlivé dílčí cíle v oblasti morfologického aspektu ekologického stavu vodních toků nejsou prioritně nastavovány se zřetelem k dosahování optimálních věcných přínosů, ale spíše k plnění formálních kritérií - změny v administrativní klasifikaci vodních útvarů.

Návrhy opatření jsou – vedle pragmatického kritéria proveditelnosti – vybírány podle toho, nakolik jsou schopna změnit dosavadní nepříznivou administrativní klasifikaci vodních útvarů. Nakonec se převážně ukazuje, že snadno proveditelných opatření připadá v úvahu velmi málo a jejich schopnost měnit klasifikaci vodních útvarů je nepatrná. V důsledku toho jsou dosavadní návrhy POP zatíženy duchem celkové rezignace na revitalizační opatření a značná míra energie zpracovatelů POP byla věnována

konstruování důvodů, proč ten který nedostatek nemá být řešen a má být tolerován současný stav, případně důvodů pro to, aby realizace pozitivních opatření byla s využitím výjimek odkládána.

3.

Posunutá interpretace formální klasifikace vodních útvarů

Rámcová směrnice o vodní politice definuje kategorii silně ovlivněných vodních útvarů s tím, že v těchto útvarech by měla být v největší míře prováděna zlepšující opatření. Ve zpracování POP se projevuje tendence vykládat klasifikaci vodních útvarů opačně - klasifikace VÚ jako silně ovlivněného by v tomto pojetí měla odůvodňovat existující nepříznivý stav a měla by být důvodem pro to, aby v tomto útvaru nebyla navrhována zlepšující opatření. Toto problematické a Rámcové směrnici neodpovídající pojetí se v aplikaci nedotýká jenom těch závad, které jsou nosnými a prakticky neodstranitelnými příčinami nepříznivé klasifikace. V tomto pojetí je ve vodním útvaru, který je pro nějaký neodstranitelný nedostatek klasifikován jako silně ovlivněný, tendence nenavrhovat ani další opatření, řešící jiné nedostatky - protože tato opatření stejně daný VÚ „nepřeklopí“ do příznivého hodnocení.

Zřetelně se toto pojetí projevuje například ve vodních útvarech, které jsou klasifikovány jako silně ovlivněné vzhledem k tomu, že páteřní vodní tok je technicky upraven pro účely plavby – zde Labe. Negativní „tlaky“, působené plavební úpravou, pokládají zpracovatelé POP za dostatečně neovlivnitelné a příliš se nezabývají dalšími možnými opatřeními, jak na páteřním toku (i na splavných úsecích toků lze realizovat významná zlepšující opatření), tak na tocích ostatních.

4.

Malý reálný rozsah revitalizačních opatření, navrhovaných pro 1. období POP

Z celkového rozsahu návrhů revitalizačních opatření, které AOPK ČR předkládala v roce 2006, byl všeobecně do 1. plánovacího období zařazen pouze zlomek. Takto v 1. období POP bude dosaženo jenom nepatrných přínosů pro ekologický/morfologický stav vodních toků a jejich niv.

Ve zpracování POP pro 1. realizační období chybí příprava období následujících

Přístup k opatřením, zlepšujícím morfologický stav vodních toků, je ve zpracování 1. období POP do značné míry chaotický. Realizace konkrétních opatření, objektivně vzato, naráží na celkovou systémovou nezajištěnost a nepřipravenost (zejm. odborná a organizační nepřipravenost správců toků, nedořešený systém financování zejm. v podobě problematického nastavení podmínek OPŽP, neujasněná problematika pozemkového zabezpečení staveb a dalšího nakládání s těmito pozemky, absence systému standardní spolupráce mezi správcí toků, obcemi a kraji). Přesto zatímní zpracování POP předkládá jen ve velmi omezené míře východiska k řešení těchto problémů.

Prakticky jediným takovým východiskem jsou zatím návrhy AOPK ČR, aby v 1. období POP byly, zejména pro rozsáhlejší nebo kombinovaná realizační opatření, zpracovány studie (proveditelnosti) jako předběžná zjišťovací opatření. Ovšem těmto návrhům je ze strany zpracovatelů POP a podniků Povodí věnována malá pozornost. Zpracovatelé POP v této oblasti neprojevovali žádnou vlastní iniciativu a rovněž zatím neprovádějí kroky k tomu, aby tyto studie byly zadávány a prováděny. Nutno konstatovat i významný deficit na straně resortu ŽP – není dořešeno financování těchto studií.

6.

POP se v oblasti péče o morfologický stav vodních toků omezují pouze na jednotlivá revitalizační opatření investičního charakteru. Vliv na průběžné provádění správy vodních toků chybí.

I kdyby předkládané návrhy revitalizačních opatření byly systémověji pojaté a kvantitativně více pokrývaly existující problémy, k dosahování efektivních výsledků v oblasti zlepšování morfologického stavu vodních toků to nestačí. Investiční revitalizace mohou i v optimálních podmínkách přinášet pouze dílčí výsledky, zatímco významnou část potřebných „revitalizačních výkonů“ nutno očekávat v oblastech:

- ochrany, využívání a podpory samovolných renaturačních procesů
- opatření tzv. přírodě blízkého vodního stavitelství (například drobnější, neinvestiční opatření k posílení členitosti koryta a proudění apod.)
- vhodného využívání povodňových změn koryt a niv, racionálních postupů tzv. odstraňování povodňových škod a provádění popovodňových opatření
- průběžné, ekologicky orientované správy vodních toků.

POP prakticky nezná jiný způsob zlepšování morfologického aspektu ekologického stavu vodních toků, než investiční revitalizační opatření. Absence vlivu na celkovou ekologizaci správy vodních toků představuje závažný nedostatek.

7.

Izolovanost problematik morfologického stavu toků a protipovodňové ochrany

V POP chybí přiměřené propojení cílů a prostředků zlepšování morfologického stavu toků a protipovodňové ochrany. Přitom mezi těmito oblastmi existují jak v cílech, tak v metodách řešení významné styčné plochy, které je třeba vyhledávat. Zejména je třeba preferovat opatření ve vodních tocích a nivách, která slouží současně zlepšování ekologického stavu toků a niv a posilování protipovodňové ochrany. Může se jednat zejména tyto typy opatření:

- ochrana, rehabilitace a rozšiřování přírodě blízkých ploch, vhodných pro přirozené povodňové rozlivy; obnova a rozšiřování povodňové průtočných, přírodě blízkých pásů podél vodních toků;
- revitalizace a renaturace nevhodně technicky upravených koryt toků ve volné krajině, s efektem zpomalování postupu povodňových vln a podpory povodňových rozlivů v nezastavěných nivních územích;
- přírodě blízké úpravy koryt vodních toků v zastavěných územích, včetně přírodě blízkých a průtokově zkapacitňujících úprav
- výstavba přírodě blízkých odlehčovacích a ochranných povodňových koryt;
- vytváření přírodě blízkých retenčních objemů v nivách (například metodou vhodně usměrněné těžby štěrků a písků),
- výstavba poldrů se zátopovými plochami přírodě blízkého (revitalizačního) charakteru,
- odstraňování příčných objektů z koryt vodních toků, které působí současně jako povodňové průtokové a migrační překážky

V této oblasti se zřetelně projevuje nesprávnost širšího nastavení podmínek zpracování POP, v němž jsou otázky ekologicko-morfologického stavu vodních toků a protipovodňové ochrany pojímány odděleně. Logicky by měly být řešeny v užší provázanosti, mimo jiné i se zřetelem k tomu, že významný díl opatření – pokud ta budou navrhována racionálně, na úrovni soudobého evropského vodního hospodářství – bude postihovat obě oblasti.

8.

V návrzích POP prakticky není řešeno rybářské využívání tekoucích vod a z něho plynoucí nároky na morfologický stav toků

To je výrazný nedostatek, neboť rybářské využívání tekoucích představuje důležitý společenský zájem, který může mít negativní i výrazně pozitivní průměty do oblasti ekologického stavu vodních toků. Současné ekologické podmínky vodních toků by měly být analyzovány též z hlediska podmínek pro přírodě blízká společenstva ryb a dalších vodních živočichů a v zájmu jejich zlepšování by měla být navrhována opatření.

9.

Není zřetelně deklarována koncepce nezhoršování morfologického stavu vodních toků v oblasti jejich průběžné správy

Nejsou zřetelně deklarovány zásady, ze kterých by měla vycházet průběžná správa vodních toků v zájmu co nejdůslednějšího naplňování požadavku Rámcové směrnice o vodní politice – nezhoršování morfologického aspektu ekologického stavu vodních toků. Tyto zásady by měly ovlivňovat působení správců toků jako vykonavatelů správy a údržby toků, jako držitelů významného rozsahu pozemků v tocích a v nivách a jako účastníků správních řízení.

Měla by například být deklarována zásada odmítavého vztahu správců vodních toků k záměrům, které by vytvářely negativní tlaky na stav vodních toků, například

- záměry vytváření nových vzdouvacích stupňů na vodních tocích --> migrační překážky, nepříznivé modifikace úseků vodních toků zavzdutím, omezení tvarové a proudové členitosti úseků vodních toků);
- záměry narušující přirozené povodňové rozlivy v nivách (i mimo rámec administrativně stanovených záplavových území), včetně nevhodně umístěné zástavby nebo nevhodně koncipovaných opatření lokální protipovodňové ochrany.